

Informasjon i samsvar med kravene i kapitalkravsforskriftens del IX (Pilar 3)

**31. desember 2016 Ørskog Sparebank**



## INNHOLDSFORTEGNELSE

---

### INFORMASJON I SAMSVAR MED KRAVENE I KAPITALKRAVSFORSKRIFTENS DEL IX (PILAR 3) **FEIL! BOKMERKE ER IKKE DEFINERT.**

1.	Innledning og formål med dokumentet .....	2
2.	Konsolidering .....	2
2.1	Oversikt over datterselskaper, tilknyttede selskaper mv .....	2
3.	Kapitalkrav .....	2
3.1	Ansvarlig kapital og kapitalkrav .....	2
3.2	Bufferkrav .....	3
3.3	Uvektet kjernekapitalandel .....	3
4.	Kreditrisiko og motpartsrisiko .....	4
4.3	Engasjementer fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder .....	4
4.4	Engasjementer fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid .....	5
4.5	Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantier .....	5
4.6	Endringer i nedskrivninger og avsetninger på garantier .....	7
4.7	Bruk av offisiell rating for kapitaldekningsformål .....	7
4.8	Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v. ved fastsettelse av kapitalkrav .....	7
4.9	Motpartsrisiko knyttet til derivater .....	8
5.	Egenkapitalposisjoner .....	9
6.	Renterisiko .....	9
7.	Styring og kontroll av risiko .....	11
8.	Standardiserte skjemaer for offentliggjøring av opplysninger om ansvarlig kapital .....	15

## 1. INNLEDNING OG FORMÅL MED DOKUMENTET

---

Formålet med dette dokumentet er å oppfylle kravene til offentliggjøring av finansiell informasjon etter kapitalkravsforskriftens del IX (pilar 3). Alle tall i dokumentet er per 31. desember 2016 med mindre annet fremgår.

Banken benytter standardmetoden ved beregning av kapitalkrav for kredittrisiko. Dette innebærer at det brukes standardiserte myndighetsbestemte risikovekter ved beregning av kapitalkravet. For beregning av kapitalkrav for operasjonell risiko benyttes basismetoden som innebærer at kapitalkravet beregnes i forhold til inntekt siste tre år. Bankene har ikke handelsportefølje og beregner derfor ikke kapitalkrav for markedsrisiko.

## 2. KONSOLIDERING

---

### 2.1 Oversikt over datterselskaper, tilknyttede selskaper mv

Ørskog Sparebank eier 33 % av Sjøholt Næringsbygg AS og det er et tilknyttet selskap. Selskapet har kontoradresse i Ørskog Kommune. Som tilknyttet selskap er det vanlig å konsolidere denne andelen inn i regnskapet ved bruk av egenkapitalmetoden. I følge Regnskapsloven § 3-8 kan et morselskap utelate konsolidering, dersom et datterselskap ikke er av vesentlig betydning. Sjøholt Næringsbygg AS er ikke vesentlig i konsernforhold med Ørskog Sparebank, og har ikke betydning for konsernets inntjening og sentrale nøkkeltall.

## 3. KAPITALKRAV

---

### 3.1 Ansvarlig kapital og kapitalkrav

Kapitaldekning	2016	2015
Sparebankens fond	255.570	236.080
Gåvefond	-	-
<b>Sum egenkapital</b>	<b>255.570</b>	<b>236.080</b>
Frådrag for overfinansiert pensjonsforpliktning	-	-
Frådrag for immaterielle eigendeler	-	-
Frådrag for ansvarleg kapital i andre fin.inst.	-5.640	-3.947
<b>Sum rein kjernekapital</b>	<b>249.930</b>	<b>232.133</b>
Ansvarleg lånekapital	30.000	30.000
Frådrag for ansvarlig kapital i andre fin.inst.	-1.356	-1.453
<b>Sum tilleggskapital</b>	<b>28.644</b>	<b>28.547</b>
<b>Netto ansvarleg kapital</b>	<b>278.574</b>	<b>260.680</b>

Det ansvarlige på NOK 30 mill lån ble refinansiert i oktober 2015 og tilfredsstiller de regulatoriske kravene i CRD IV. Lånet løper med vilkårene NIBOR + 2,75% og har første innløsningsrett 28.10.2020, mens lånets løpetid er t.o.m. 28.10.2025.

Tabellen nedenfor viser beregningsgrunnlag for kredittrisiko fordelt på de enkelte engasjementskategoriene slik disse er definert i kapitalkravsforskriften. I tillegg vises kapitalkrav for motpartsrisiko og operasjonell risiko og samlet beregningsgrunnlag

	2016	2015
<b>Eksponeringskategori (beregningsgrunnlag etter risikovekt)</b>		
Lokal regional myndighet	5.356	4.945
Institusjonar	10.631	18.127
Føretak	135.060	104.960
Pantesikkerheit eigendom	773.575	737.421
Forfalte engasjement	11.679	8.573
Høgrisiko engasjement	47.141	51.050
Obligasjonar med fortrinnsrett	11.229	8.393
Fordring på institusjonar og føretak med kortsiktig rating	229	4.410
Andelar i verdipapirfond	6.919	6.542
Eigenkapitalposisjonar	25.583	25.202
Øvrige engasjement	82.524	88.796
CVA-tillegg	156	318
<b>Sum berekningsgrunnlag for kredittrisiko</b>	<b>1.110.082</b>	<b>1.058.737</b>
Berekningsgrunnlag for operasjonell risiko	98.767	91.379
<b>Sum berekningsgrunnlag</b>	<b>1.208.850</b>	<b>1.150.114</b>
<b>Kapitaldekning i %</b>	<b>23,04 %</b>	<b>22,67 %</b>
<b>Kjernekapitaldekning</b>	<b>20,68 %</b>	<b>20,18 %</b>
<b>Rein kjernekapitaldekning i %</b>	<b>20,68 %</b>	<b>20,18 %</b>

### 3.2 Bufferkrav

Banken har per 31.12.2016 et kombinert kapitalbufferkrav på kr 84,619 millioner:

Buffertype	Krav til ren kjernekapital pr 31.12.2016 i mill kr
Bevaringsbuffer	30.221
Systemrisikobuffer	36.265
Motsyklisk buffer	18.133
<b>Kombinert bufferkrav</b>	<b>84.619</b>

Banken har 249,9 millioner i ren kjernekapital tilgjengelig til å dekke det kombinerte kapitalbufferkravet.

### 3.3 Uvektet kjernekapitalandel

Uvektet kjernekapitalandel regnes ut fra beregnet kjernekapital med og uten overgangsordninger delt på engasjementsbeløp for balanseførte og ikke balanseførte poster i kapitaldekningsoppgaven, justert for konverteringsfaktorer (iht i CRR artikkel 429, nr 10) og engasjementsbeløp for derivater og gjenkjøpsavtaler som ikke er balanseført.

Uvektet kjernekapitalandel	
Uvektet kjernekapitalandel (Kapital som kvalifiserer som kjernekapital)	10,37 %
Uvektet kjernekapitalandel (Inkludert kjernekapital omfattet av overgangsregl)	10,42 %

## 4. KREDITTRISIKO OG MOTPARTSRISIKO

---

### 4.1 Definisjon misligholdte engasjement:

Banken definerer mislighold som et engasjement som ikke er rettidig betjent over 90 dager. Det same gjelder om et selskap er gått konkurs, eller er under avvikling eller akkord. Om et av tilfellene inntreffer blir engasjementet vurdert med hensyn til sikkerhet og betalingsevne for å få oversikt over bankens risiko for tap. Ved objektive bevis på verdifall på engasjementet, blir engasjementet først behandlet som en individuell nedskrivning. Engasjementet blir regna som endelig tapt når konkurs eller akkord er stadfestet, tvangspant ikke har ført frem eller som følge av rettskraftig dom eller inngått avtale. Beregnet verdifall på engasjementet blir da ført som konstatert tap og en eventuell individuell nedskrivning ført til inntekt. Endelig konstatert tap blir fjernet fra bankens låneportefølje og fra individuelle nedskrivninger måneden etter at alle sikkerheter er realisert og det er konstatert at kunden ikke er søkegod.

### 4.2 Metode for beregning av nedskrivninger

Nedskrivning på grupper av utlån vil si nedskrivning uten at det enkelte tapsengasjement er identifisert. Nedskrivningen er basert på objektive bevis for verdifall i bankens utlånsportefølje av lån som ikke er individuelt vurdert for nedskrivning. Banken har tatt i bruk et nytt risikoklassifiseringssystem som grunnlag for gruppenedskrivninger. Prosentvise tap i den enkelte risikoklasse er basert på historiske tap i Eika-bankene. Nedskrivninger blir gjort på person- og næringsengasjement som i tråd med Finanstilsynets forskrifter er identifisert som tapsutsatte. Andre tilfeller kan være verdifall på fast eiendom ved økte markedsrenter, svikt i betjeningsevne ved renteoppgang eller nedbemanning ved hjørnesteinsbedrifter.

Vurdering av om det foreligger objektive bevis for verdifall skal gjøres av alle utlån som man anser som vesentlig. Utlån som er vurdert individuelt for nedskrivning, og der det er gjort en nedskrivning skal ikke tas med i gruppevurdering av utlån. Banken fordeler sine utlån på PM – lån til personmarkedet og BM – lån til bedriftsmarkedet.

### 4.3 Engasjementer fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder

Matrisen viser samlet engasjementsbeløp etter individuelle nedskrivninger fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder.

#### UTLÅN

	2016		2015	
	Beløp		Beløp	
Landbruk	22.715	1,1 %	27.953	1,5 %
Industri	30.204	1,5 %	36.050	1,9 %
Bygg, anlegg	65.155	3,2 %	43.846	2,4 %
Varehandel	45.200	2,2 %	49.481	2,7 %
Transport	7.227	0,4 %	11.698	0,6 %
Eigedomsdrift etc	216.159	10,6 %	232.636	12,5 %
Anna næring	49.007	2,4 %	44.883	2,4 %
<b>Sum næring</b>	<b>435.667</b>	<b>21,3 %</b>	<b>446.547</b>	<b>24,0 %</b>
Personkunder	1.623.789	79,5 %	1.432.036	76,9 %
<b>Brutto utlån</b>	<b>2.059.456</b>		<b>1.878.583</b>	
Individuelle nedskrivninger	-14.535	-0,7 %	-14.478	-0,8 %
Gruppenedskrivninger	-2.600	-0,1 %	-2.314	-0,1 %
<b>Netto utlån til kunder</b>	<b>2.042.321</b>		<b>1.861.790</b>	
Utlån formidla via Eika Boligkreditt (EBK)	297.215	12,7 %	304.099	14,0 %
<b>Totale utlån inkl. portefølja i EBK</b>	<b>2.339.536</b>		<b>2.165.889</b>	
<b>AVSTEMMING MOT BALANSE</b>	<b>-0</b>		<b>-0</b>	

	2016		2015	
Utlån fordelt geografisk	Beløp	%	Beløp	%
Ørskog	641.887	31,2 %	619.180	33,0 %
Andre kommunar i Møre og Romsdal	1.136.146	55,2 %	1.024.836	54,6 %
Andre	281.423	13,7 %	234.567	12,5 %
<b>Brutto utlån</b>	<b>2.059.456</b>	<b>100,0 %</b>	<b>1.878.583</b>	<b>100,0 %</b>

#### 4.4 Engasjementer fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid

Matrisen viser beløp for ulike engasjementstyper fordelt på løpetid.

Engasjementer<sup>1</sup> fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid (beløp i tusen kroner)

Engasjementstyper	Inntil 1 måned	1-3 måneder	3-12 måneder	1-5 år	Over 5 år	Uten løpetid	Sum
Utlån og fordringer	228.374	19.012	74.970	371.779	1.348.186		<b>2.042.321</b>
Ubenyttede rammer			157.927		-		<b>157.927</b>
Garantier				57.485	-		<b>57.485</b>
<b>Sum</b>	<b>228.374</b>	<b>19.012</b>	<b>232.897</b>	<b>429.264</b>	<b>1.348.186</b>	<b>-</b>	<b>2.257.733</b>

#### 4.5 Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantier

Matrisen viser misligholdte utlån og individuelle nedskrivninger på utlån samt avsetninger på garantier fordelt på typer av motparter og geografiske områder.

Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantier (beløp i tusen kroner)						
Type motpart	Misligholdte engasjementer	Engasjementer med nedskrivninger	Samlede nedskrivninger <sup>1</sup>	Resultatførte nedskrivninger <sup>1</sup> siste år	Garantier med avsetning <sup>2</sup>	Avsetninger på garantier
Offentlig forvaltning						
Lønnstakere o.l.	5.449		350			
Utlandet						
<i>Næringssektor fordelt:</i>						
Jordbruk, skogbruk, fiske						
Industriproduksjon						
Bygg og anlegg		300				
Varehandel, hotell/restaurant						
Transport, lagring		707	685			
Finans, eiendom, forretningsmessige tjenester	5	68.030	13.500			
Sosial og privat tjenesteyting						
<b>Sum</b>	<b>5.454</b>	<b>69.037</b>	<b>14.535</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>
Møre og Romsdal	5.454	69.037	14.535			
Resten av Norge	-	-	-			
Utlandet	-	-	-			

#### 4.6 Endringer i nedskrivninger og avsetninger på garantier

Endringer i nedskrivninger på individuell utlån og avsetninger på garantier siste år (beløp i tusen kroner)	Utlån
<b>Individuelle nedskrivninger på utlån</b>	
Individuelle nedskrivninger 01.01.	14.478
Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere er foretatt individuell nedskrivning	
Økte individuelle nedskrivninger i perioden	
Nye individuelle nedskrivninger i perioden	585
Tilbakeføring av individuelle nedskrivninger i perioden	-528
<b>Individuelle nedskrivninger 31.12.</b>	<b>14.535</b>

Endringer i nedskrivning på grupper av utlån siste år (beløp i tusen kroner)	Utlån
<b>Nedskrivninger på grupper av utlån</b>	
Nedskrivninger på grupper av utlån 01.01.	2.314
Periodens nedskrivninger på grupper av utlån	286
<b>Nedskrivninger på grupper av utlån 31.12.</b>	<b>2.600</b>

Årets nedskrivninger og gjenvinning på tidligere års nedskrivninger (beløp i tusen kro	Utlån
Periodens endring i individuelle nedskrivninger på utlån	-2.785
Periodens endring i individuelle nedskrivninger på garantier	
Periodens endring i gruppeavsetninger	286
Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	4.227
Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere ikke er foretatt individuelle nedskrivninger	26
Periodens inngang på tidligere perioders konstaterte tap	-227
<b>Periodens tapkostnader</b>	<b>1.527</b>

#### 4.7 Bruk av offisiell rating for kapitaldekningsformål

Banken har pr. rapporteringstidspunktet ingen engasjementer hvor ratingen påvirker kapitaldekningen.

#### 4.8 Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v. ved fastsettelse av kapitalkrav

Matrisen viser samlet engasjementsbeløp før og etter at det er tatt hensyn til sikkerheter samt engasjementsbeløp som er fratrukket den ansvarlige kapitalen.



Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v ved fastsettelsen av kapitalkrav (beløp i tusen kroner)

Engasjementskategorier	Engasjementsbeløp før sikkerheter	Engasjementsbeløp etter sikkerheter
Stater og sentralbanker	47.554	47.554
Lokale og regionale myndigheter (herunder kommuner)	26.533	26.533
Offentlige foretak		
Multilaterale utviklingsbanker		
Internasjonale organisasjoner		
Institusjoner	43.503	43.503
Foretak	168.038	165.787
Massemarkedsengasjementer		
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	1.953.986	1.953.753
Forfalte engasjementer	11.462	11.112
Høyrisiko-engasjementer	45.727	32.727
Obligasjoner med fortrinnsrett	112.290	112.290
Fordring på institusjoner og foretak med kortsiktig rating	1.146	1.146
Andeler i verdipapirfond	13.916	13.916
Egenkapitalposisjoner	25.583	25.583
Øvrige engasjementer	97.531	96.231
<b>Sum</b>	<b>2.547.269</b>	<b>2.530.135</b>

<sup>1</sup> Her tas kun hensyn til garantier og pant som har betydning for beregning av kapitalkrav. Andel regnet av engasjementsbeløp før sikkerheter.

Hovedtyper av pant som benyttes for kapitaldekningsformål er pant i bolig og fritidseiendom. Garantier har i liten grad betydning for kapitaldekningen. I noen tilfeller benyttes garantier fra banker eller regionale myndigheter. Banken benytter ikke kredittderivater.

Det tas ikke hensyn til motregningsadgang ved beregning av kapitalkrav. Verdivurdering av sikkerheter tar utgangspunkt i sikkerhetens markedsverdi. Verdivurdering av boligeiendommer oppdateres ved vesentlige endringer i markedet, og minst hvert tredje år. Banken bruker flere kilder til vurdering, som bla.a. takst, verdivurdering fra eiendomsmegler, eiendomsverdiprogrammet m.m.

Det tas hensyn til konsentrasjonsrisiko i bankens ICAAP, likevel slik at konsentrasjonsrisiko som følge av konsentrasjon av typer av sikkerheter ikke eksplisitt tilordnes kapitalbehov.

#### 4.9 Motpartsrisiko knyttet til derivater

Samlet engasjementsbeløp hvor det beregnes kapitalkrav for motpartsrisiko utgjorde kr. 222.000,- (engasjementsbeløp før sikkerhetsstillelse og konverteringsfaktor). Matrisen under viser derivatkontraktenes virkelige verdi før og etter motregning.

#### Motpartsrisiko ved derivatkontrakter

Beløp i tusen kroner	Virkelig verdi <sup>1</sup>
----------------------	-----------------------------

Før motregning

Etter motregning

<sup>1</sup> Med virkelig verdi før motregning forstås summen av virkelig verdi av alle kontrakter med positiv verdi.

Virkelig verdi etter motregning er summen av virkelig netto positive verdier mot hver enkelt motpart.

## 5. EGENKAPITALPOSISJONER

Bankens regnskap er utarbeidet i samsvar med regnskapslova av 1998, forskrift om årsregnskap for banker samt god regnskapsskikk. Aksjer og grunnfondsbevis er klassifisert som omløps- eller anleggsmiddel. Omløpsmidler blir vurdert til laveste verdi av kostnad ved anskaffelse og virkelig verdi. Grunnlag for virkelig verdi for børsnoterte aksjer som er omløpsmiddel, er børskurs på måletidspunktet. Grunnlag for virkelig verdi for ikke børsnoterte aksjer som er omløpsmiddel eller anleggsmiddel, er kostpris. Dersom virkelig verdi av aksjene er klassifisert som anleggsmiddel er under kostnad til anskaffelse, og verdifallet er vurdert til ikke å være av forbigående karakter, blir aksjene nedskrevet. Nedskrivninga blir reversert dersom grunnlaget for nedskrivninga ikke lenger er tilstede.

Matrisen under viser egenkapitalposisjoner fordelt etter om de holdes for gevinstformål eller strategisk formål. Matrisen viser også type verdipapir og bokført verdi, virkelig verdi, realisert gevinst/tap siste år og hvor mye av dette som er medregnet i hhv kjernekapital og tilleggskapital.

#### Egenkapitalposisjoner (beløp i tusen kroner)

Beløp i tusen kroner	Bokført verdi	Virkelig verdi	Realisert gevinst/ -tap i perioden	Urealisert gevinst/ -tap	Herav medregnet i kjernekapital <sup>1</sup>	Herav medregnet i tilleggskapital <sup>1</sup>
Aksjer og andeler – gevinstformål	14.924	14.924	62	228		
– børsnoterte aksjer	340	340		22		
– andre aksjer og andeler	14.584	14.733	62	206		
Aksjer og andeler – strategisk formål	24.225	25.152				
– børsnoterte aksjer						
– andre aksjer og andeler	24.225	25.152				

<sup>1</sup> "Herav" sikter til urealiserte gevinster/tap

## 6. RENTERISIKO

Ørskog Sparebank har identifisert følgende kilder til renterisiko:

- Utlån til kunder/andre banker
- Rentebærende plasseringer i verdipapirer
- Innskudd fra kunder
- Rentebærende verdipapirgjeld
- Annen rentebærende gjeld
- Derivater

Renterisiko på utlån til kunder oppstår i tilknytning til både flytende og fastforrentede utlån. I henhold til finansavtaleloven (gjeldende for privatpersoner) har banken en varslingsfrist på 6 uker før en eventuell renteøkning på utlån kan iverksettes. I renterisikomålingene betrakter derfor banken utlån med flytende rente på samme måte som fastrentelån (6 ukers fastrente), men med en forholdsvis lav durasjon (0,15). Fastrentelån har en betydelig høyere durasjon. Banken benytter renteswapper for å styre renterisikoen på fastrenteutlån.

Bankens plasseringer i rentebærende verdipapirer består hovedsakelig av papirer med flytende rente som reguleres kvartalsvis. Fra vår meglerforbindelse mottar vi månedlige kurs- og renterisikooversikter som inngår i bankens styring av renterisiko. Renterisiko knyttet til kundeinnskudd oppstår også i tilknytning til både flytende og fastforrentede avtaler. Når det gjelder kundeinnskudd er imidlertid varslingsfristen i finansavtaleloven på bare 14 dager, renterisikoen på innskudd med flytende rentevilkår er derfor betraktelig lavere enn den tilsvarende risikoen på utlån. Renterisikoen knyttet til fastrenteinnskudd er noe høyere. Her opererer banken med rentebindingsperioder fra 3 – 12 måneder. På grunn av den relativt korte bindingstiden har vi p.t. ikke benyttet renteswapper her.

All rentebærende verdipapirgjeld er lagt ut med flytende rente knyttet til 3 måneders NIBOR og kvartalsvise rentejusteringer. Banken har p.t. ingen sertifikatgjeld, men benytter dette i perioder med behov for tilførsel av kortere likviditet. Sertifikatgjeld legges vanligvis ut med fast rente, og det blir her i hvert enkelt tilfelle vurdert om det er behov for sikring via renteswapper, spesielt ved sertifikatgjeld med løpetid over 6 måneder. All annen rentebærende gjeld har også flytende rente knyttet til 3 måneders NIBOR og kvartalsvise rentejusteringer. I perioder hvor det her inngår rentebærende gjeld med fast rente vurderes behovet for renteswapper i hvert enkelt tilfelle.

Banken måler renterisikoen ved at det beregnes en gjennomsnittlig durasjon (tid til neste renteendring) for de forskjellige rentebærende postene. Durasjonen benyttes så til å simulere betydningen av en økning eller reduksjon i rentenivået på 1 % -poeng.

Renterisikoen styres etter vedtatte rammer og begrensninger (hovedsakelig basert på bankens forvaltningskapital) i følgende policyer:

- Risikopolicy
- Markedspolicy

Renterisikoberegninger rapporteres kvartalsvis til styret. Bankens samlede renterisiko kan maksimalt utgjøre NOK 3 mill, pr. 31.12.2016 er denne estimert til kr. 600.000,-. Samlet renterisiko skal beregnes som samlet estimert verdiendring for alle rentebærende poster og rentederivater ved ett prosentpoengs endring i alle renter (parallellskift i rentekurven). Renterisiko rapporteres på halvårlig basis til styret.

## Renterisiko

	Renterisiko i tusen kroner <sup>1</sup>
<b>Eiendeler</b>	
Utlån til kunder med flytende rente	-2.300
Utlån til kunder med rentebinding	-2.100
Rentebærende verdipapirer	-300
Øvrige rentebærende eiendeler	-
<b>Gjeld</b>	
Innskudd med rentebinding	-
Andre innskudd	2.000
Verdipapirgjeld	600
Øvrig rentebærende gjeld	
<b>Utenom balansen</b>	
Renterisiko i derivater	2.700
<b>Sum renterisiko</b>	<b>600</b>

## 7. STYRING OG KONTROLL AV RISIKO

---

### 7.1 Formål og prinsipper for ICAAP

ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) er bankens egen prosess for å vurdere bankens kapitalbehov. Kapitalbehovsvurderingen skal være framoverskuende. Dette innebærer at kapitalbehovet skal vurderes i forhold til nåværende og fremtidig risikoprofil. Det er derfor et overordnet prinsipp at banken i tillegg til å beregne behovet ut fra gjeldende eksponering (eventuelt rammer) også vurderer behovet i lys av planlagt vekst, eventuelle besluttede strategiske endringer med videre.

Med risikotoleranse forstås størrelsen på den risikoen banken er villig til å ta i sin virksomhet for å nå sine mål. Risikotoleransen kommer til uttrykk i rammeverket for virksomheten, herunder i begrensninger i vedtekter, policyer, fullmakter, retningslinjer og rutiner. For noen av risikoene er det vanlig å fastsette kvantitative begrensninger på risiko, for eksempel kvantitative rammer for markedsrisiko, rammer for store engasjement, rammer for eksponering mot enkeltbransjer osv. For andre risikotyper er det mer naturlig å benytte kvalitative begrensninger. Slike begrensninger angir hvor langt man er villig til å strekke seg på enkeltrisikoen, og representerer derfor en beskrivelse av risikotoleransen for disse enkeltrisikoen. Bankens risikotoleranse er forsøkt reflektert i kapitalbehovet som beregnes for hver enkelt risiko.

Ved beregning av samlet kapitalbehov (for alle risikoene) kan det argumenteres for at de ulike risikoene ikke vil materialisere seg samtidig, og at det derfor eksisterer diversifikasjonseffekter som innebærer at det samlede kapitalbehovet er lavere enn summen av kapitalbehovet for de enkelte risikoene. Banken har imidlertid valgt å legge en konservativ tilnærming til grunn, og ser derfor bort fra slike effekter.

Banken stresstester effekten på kapitaldekningen av et alvorlig økonomisk tilbakeslag / nedgangskonjunktur. I tillegg gjennomfører banken en «omvendt» stresstest. I en slik stresstest bestemmer banken først hvilken kapitaldekning som er så lav at banken risikerer å bli satt under administrasjon og/eller overtatt. Deretter simulerer banken med forskjellige kombinasjoner av parameterverdier som i sum gir det resultat man har bestemt. Hensikten med en slik omvendt stresstest er å gi banken ytterligere kunnskap om hvor mye som skal til før bankens kapitaldekning faller under ett kritisk nivå. Banken gjennomfører også egne stresstester av markedsrisiko og likviditetsrisiko. Banken har vedtatt et minimumsnivå for kapital som skal gjenspeile bankens samlede risikotoleranse. Vurderingen er basert på beregnet kapitalbehov, offentlige krav og markedets forventninger. Det er etablert et sett av handlingsregler, hvor det fremgår hvilke tiltak som skal iverksettes ved ulike nivåer av faktisk kapital.

Styret har godkjent utforming og metodevalg for kapitalbehovsvurderingen og stresstester. Administrasjonen gjennomfører de relevante vurderinger og beregninger og fremlegger dette for styret. En slik gjennomgang gjøres minst én gang per år.

Styret er involvert i ICAAP prosessen sammen med økonomiansvarlig og banksjef. Banken henter videre inn ekstern bistand fra revisor for å kvalitetssikre prosessen.

Bankens interne kapitalbehovsvurdering innebærer en analyse og beregning av kapitalbehov for ulike risikoer ved hjelp av ulike metoder:

- Kredittrisiko
- Markedsrisiko
- Operasjonell risiko
- Konsentrasjonsrisiko
- Eiendomspriserisiko
- Likviditetsrisiko
- Forretningsrisiko
- Omdømmerisiko
- Strategisk risiko

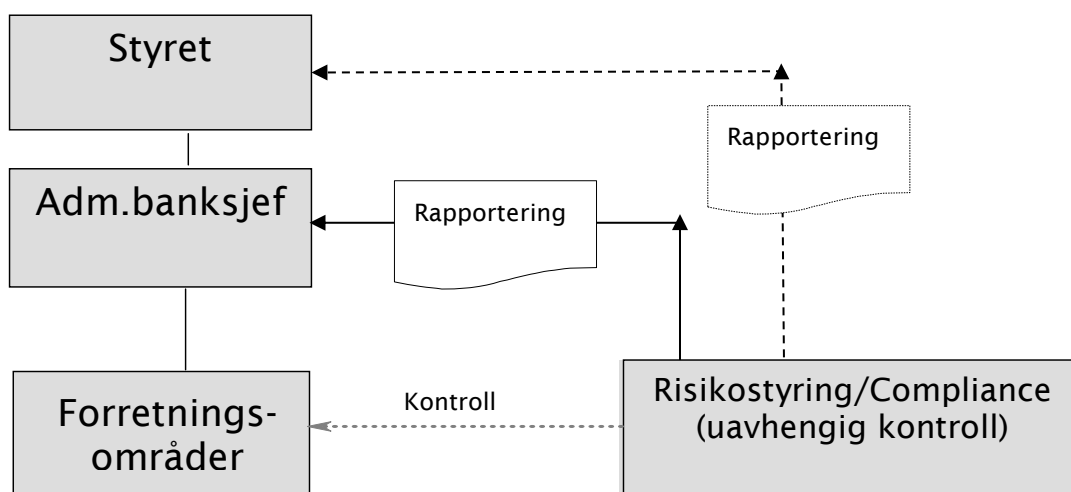
- Systemrisiko

### 7.2 Styring og kontroll av enkeltrisikoen

I det følgende gis en gjennomgang av bankens håndtering av de enkelte risikoene. Ørskog Sparebank er en forholdsvis liten kredittinstitusjon i norsk målestokk. Det er derfor et overordnet mål for styret at bankens kredittpolicy innebærer forsvarlig risiko. Banken har utarbeidet eget regelverk som bidrar til begrensninger og styring av den finansielle risiko. Finansiell risiko deles inn i kredittrisiko, likviditetsrisiko og markedsrisiko. Markedsrisiko består igjen av renterisiko, valutarisiko og aksjekursrisiko. Nedenfor følger en beskrivelse av de ulike typer risiki, og hvordan banken har håndtert disse.

Risikostyringsfunksjonen og compliancefunksjonen rapporterer til adm. banksjef, og kan rapportere direkte til styret i tilfeller der styret ikke får nødvendig informasjon om vesentlige risikoer via den alminnelige rapporteringen. Risikostyringsfunksjonen skal alltid varsle styret i tilfeller der identifiserte risikoer påvirker eller kan påvirke foretaket.

Rollefordelingen er skissert i figuren under:



I utøvelsen av sine oppgaver skal risikostyringsfunksjonen og compliancefunksjonen være objektiv, upåvirket av kommersielle incentiver og uavhengig av bankens ledelse og andre virksomhetsområder i banken. Kravet til uavhengighet medfører at risikostyringsfunksjonen og compliancefunksjonen ikke skal innehas av personer som er involvert i utøvelsen av tjenestene og funksjonene som skal kontrolleres. Risikostyringsfunksjonen og compliancefunksjonen kan ikke kontrollere tjenestene/ oppgavene som de selv utfører.

#### Kredittrisiko

Kredittrisiko defineres som risiko for tap knyttet til at kunder eller andre motparter ikke kan gjøre opp for seg til avtalt tid og i henhold til skrevne avtaler, og at mottatte sikkerheter ikke dekker utestående krav. Denne typen risiko knytter seg hovedsakelig til større privat- og næringsengasjement, men også til bankens plasseringer i verdipapirer. Vårt regelverk, både i kreditthåndboken og i reglene for virksomheten på verdipapirmarkedet, gir klare begrensninger i volum og krav til sikkerhet.

Bankens obligasjonsportefølje er anskaffet for å sikre en nødvendig likviditetsbuffer, og består av obligasjoner utstedt av andre kredittinstitusjoner, kommuner og industriselskaper. Det knytter seg liten til moderat kredittrisiko til denne porteføljen. Ved årsskiftet er de enkelte papirene i porteføljen vurdert til det laveste av kostpris og markedspris.

Både person- og bedriftskundene blir risikoklassifiserte. Risikoklassifiseringssystemet gjør banken bedre i stand til å beregne og styre risiko innenfor utlånsområdet. Kundene klassifiseres ut fra en modell som hensyntar kundeatferd og eksterne data. Både person- og næringskunder blir delt inn i risikoklasser fra 1-10 hvor lavest tall indikerer lavest risiko. Klasse 11 indikerer misligholdte kunder og klasse 12 for tapsmerkede kunder. Styret får hvert kvartal en gjennomgang av alle engasjement over en viss størrelse, samt av alle utsatte engasjement uansett størrelse.

### **Markedsrisiko**

Markedsrisiko defineres som risiko for tap i markedsverdier knyttet til porteføljer av finansielle instrumenter som følge av svingninger i aksjekurser, valutakurser, renter og råvarepriser.

### **Operasjonell risiko**

Operasjonell risiko defineres som risikoen for tap som skyldes utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser, svikt hos mennesker og i systemer eller eksterne hendelser.

### **Konsentrasjonsrisiko**

Konsentrasjonsrisiko defineres som risiko for tap som følge av konsentrasjon av:

- Enkeltkunder
- Enkelte bransjer
- Geografiske områder

### **Eiendomspriserisiko**

Denne risikotypen defineres som risiko for uventet verdifall på institusjonens eiendommer eller porteføljer av eiendomsinvesteringer, eller uventede tap på lån til datterselskaper som er eiendomsselskaper (ofte er eiendomsmassen skilt ut i egne datterselskaper). Eiendomspris risiko knyttet til utlån til eiendomssektoren eller eiendeler som sikkerhet dekkes under kredittrisiko og konsentrasjonsrisiko.

### **Likviditetsrisiko**

Likviditetsrisiko defineres som risikoen for at en bank ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser og/eller finansiere økninger i eiendelene uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger i form av prisfall på eiendeler som må realiseres, eller i form av ekstra dyr finansiering. Nivået på institusjonens ansvarlige kapital vil være en sentral forutsetning for å kunne tiltrekke seg nødvendig funding til enhver tid.

En solid og veldrevet bank vil normalt ha lett tilgang til trekkrettigheter og nødvendige kreditter. Bankens styre vurderer likviditetsrisikoen i Ørskog Sparebank som akseptabel. Styret får månedlige rapporter om likviditetssituasjonen i banken.

### **Forretningsrisiko**

Forretningsrisiko defineres som risikoen for uventede inntektssvingninger ut fra andre forhold enn kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. Risikoen kan opptre i ulike forretnings- eller produktsegmenter og være knyttet til konjunktursvingninger og endret kundeatferd. Risikoen vurderes av bankens styre en gang hvert år eller oftere ved behov.

### **Konsentrasjonsrisiko**

Konsentrasjonsrisiko defineres som risiko for tap som følge av konsentrasjon om:

- Enkeltkunder
- Enkelt bransjer
- Geografiske områder

Banken har kun ett stort engasjement. Bankens største engasjement målt i kr. gjennomgås av styret hvert kvartal. Ekstra konjunkturutsatte bransjer har vi definert til å omfatte fiske/fangst, hotell/restaurant og bygg- og anleggsbransjen. Styret vurderer eksponeringen i de ulike næringer hvert kvartal. Det vurderes ikke å være en "hjørnesteinsbedrift" i bankens kundeportefølje.

#### **Valutarisiko**

Banken handler ikke med valuta utover kjøp og salg av reisevaluta til våre kunder. Valutarisikoen vurderes derfor som lav.

#### **Aksjekursrisiko**

Aksjekursrisikoen omhandler risiko i forhold til aksjer, aksjefond og pengemarkedsfond. Disse deles gjerne inn i handelsportefølje, øvrige omløpsmidler og anleggsmidler, men Ørskog Sparebank har kun papirer i de to sistnevnte porteføljene. Omløpsporteføljen består av pengemarkedsfond hvor banken har plassert deler av sin overskuddslikviditet. Disse pengemarkedsfondene inngår som en del av bankens likviditetsreserve. Størrelsen på og kursutviklingen for denne beholdningen inngår i den månedlige rapporteringen til bankens styre. Anleggsbeholdningen består hovedsakelig av aksjer i strategiske selskaper. Virksomheten styres av egne regler fastsatt av styret, og det er gitt klare fullmakter og volumbegrensninger på området.

#### **Omdømmerisiko**

Omdømmerisiko defineres som risiko for svikt i inntjening og kapitaltilgang på grunn av sviktende tillit og omdømme i markedet, dvs. hos kunder, motparter, eiere og myndigheter.

#### **Strategisk risiko**

Risiko for uventede tap eller sviktende inntjening i forhold til prognoser knyttet til vekstambisjoner, inntreden i nye markeder eller oppkjøp. Banken anser risikoen for sviktende inntjening i forhold til prognoser knyttet til vekstambisjoner, inntreden i nye markeder eller oppkjøp som lav.

#### **Systemrisiko**

Systemrisiko for Ørskog Sparebank kan bestå i at problemer hos andre (større) banker kan smitte over på den enkelte Eika-banken. Dette kan bestå i

- fallende verdier på verdipapirportefølje
- vanskelig å få tak i likviditet plassert i andre banker
- vanskelig å få funding på normale vilkår
- DNB som oppgjørsbank ikke er i stand til å gjennomføre oppgjør gjennom dagen.

Alt dette kan utgjøre en systemrisiko hvis andre banker får problemer. Ovennevnte risiko vil dels være dekket opp ved kapitalbehovsvurdering av likviditets- og kredittrisiko, og vi forstår at det fra Finanstilsynets side ligger små forventninger om at det er behov for å holde kapital knyttet til systemrisiko for en bank av Ørskog Sparebanks størrelse.

## 8. STANDARDISERTE SKJEMAER FOR OFFENTLIGGJØRING AV OPPLYSNINGER OM ANSVARLIG KAPITAL

Skjema for offentliggjøring av de viktigste avtalevilkårene for kapitalinstrumenter		
1	Utsteder	Ørskog Sparebank
2	Entydig identifikasjonskode (f.eks. CUSIP, ISIN eller Bloombergs identifikasjonskode for rettede emisjoner)	NO0010747975
3	Gjeldende lovgivning for instrumentet,	Norsk rett - Oslo Tingrett
<b>Behandling etter kapitalregelverket</b>		
4	Regler som gjelder i overgangsperioden	Tilleggskapital
5	Regler som gjelder etter overgangsperioden	Tilleggskapital
6	Medregning på selskaps- eller (del)konsolidert nivå, selskaps- og (del)konsolidert nivå	Selskapsnivå
7	Instrumenttype (typer skal spesifiseres for hver jurisdiksjon)	Ansvarlig lånekapital
8	Beløp som inngår i ansvarlig kapital (i millioner NOK fra seneste rapporteringsdato)	NOK 30 mill
9	Instrumentets nominelle verdi	NOK 30 mill
9a	Emisjonskurs	100
9b	Innløsningskurs	100% av pålydende
10	Regnskapsmessig klassifisering	Gjeld - virkelig verdi - opsjonen
11	Opprinnelig utstedelsesdato	28.10.2015
12	Evigvarende eller tidsbegrenset	Tidsbegrenset
13	Opprinnelig forfallsdato	28.10.2025
14	Innløsningsrett for utsteder forutsatt samtykke fra Finanstilsynet	ja
15	Dato for innløsningsrett, eventuell betinget innløsningsrett og innløsningsbeløp	28.10.2020 - Regulatorisk
16	Datoer for eventuell etterfølgende innløsningsrett	Deretter på hver rentebetalingsdato
<b>Renter/utbytte</b>		



17	Fast eller flytende rente/utbytte	Flytende
18	Rentesats og eventuell tilknyttet referanserente	3 MND NIBOR + 2,75%
19	Vilkår om at det ikke kan betales utbytte hvis det ikke er betalt rente på instrumentet («dividend stopper»)	Nei
20a	Full fleksibilitet, delvis fleksibilitet eller pliktig (med hensyn til tidspunkt)	Pliktig
20b	Full fleksibilitet, delvis fleksibilitet eller pliktig (med hensyn til beløp)	Pliktig
21	Vilkår om renteøkning eller annet incitament til innfrielse	Nei
22	Ikke-kumulativ eller kumulativ	Nei
<b>Konvertering/nedskrivning</b>		
23	Konvertibel eller ikke konvertibel	Nei
24	Hvis konvertibel, nivå(er) som utløser konvertering	n/a
25	Hvis konvertibel, hel eller delvis	n/a
26	Hvis konvertibel, konverteringskurs	n/a
27	Hvis konvertibel, pliktig eller valgfri	n/a
28	Hvis konvertibel, oppgi instrumenttypen det konverteres til	n/a
29	Hvis konvertibel, oppgi utsteder av instrumentene det konverteres til	n/a
30	Vilkår om nedskrivning	n/a
31	Hvis nedskrivning, nivå som utløser nedskrivning	n/a
32	Hvis nedskrivning, hel eller delvis	n/a
33	Hvis nedskrivning, med endelig virkning eller midlertidig	n/a
34	Hvis midlertidig nedskrivning, beskrivelse av oppskrivningsmekanismen	n/a
35	Prioritetsrekkefølge ved avvikling (oppgi instrumenttypen som har nærmeste bedre prioritet)	n/a
36	Vilkår som gjør at instrumentet ikke kan medregnes etter overgangsperioden	n/a
37	Hvis ja, spesifiser hvilke vilkår som ikke oppfyller nye krav	n/a

Sett N/A hvis spørsmålet ikke er relevant.

<b>Annen godkjent kjernekapital: Regulatoriske justeringer</b>		
37	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egen fondsobligasjonskapital (negativt beløp)	
38	Beholdning av annen godkjent kjernekapital i annet selskap i finansiell sektor som har en gjensidig investering av ansvarlig kapital (negativt beløp)	
39	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av fondsobligasjonskapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen ikke har en vesentlig investering. Beløp som overstiger grensen på 10 %, regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)	
40	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av fondsobligasjonskapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)	
41	Justeringer i annen godkjent kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser	
41 a	Fradrag som skal gjøres i annen godkjent kjernekapital, i stedet for ren kjernekapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)	
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje	
41 b	Fradrag som skal gjøres i annen godkjent kjernekapital, i stedet for tilleggskapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)	
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje	
41 c	Beløp som skal trekkes fra eller legges til annen godkjent kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser for andre filtre og fradrag	
	herav: filter for urealisert tap	
	herav: filter for urealisert gevinst (negativt beløp)	
	herav: ...	
42	Overskytende fradrag i tilleggskapital (negativt beløp)	
43	<b>Sum regulatoriske justeringer i annen godkjent kjernekapital</b>	-
44	<b>Annen godkjent kjernekapital</b>	-
45	<b>Kjernekapital</b>	<b>249.930,00</b>

<b>Tilleggs kapital: instrumenter og avsetninger</b>		
46	Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond	30.000,00
47	Tilleggs kapital omfattet av overgangsbestemmelser	
	Statlige innskudd av tilleggs kapital omfattet av overgangsbestemmelser	
48	Ansvarlig låne kapital utstedt av datterselskaper til tredjeparter som kan medregnes i tilleggs kapitalen	
49	herav: instrumenter omfattet av overgangsbestemmelser	
50	Tallverdien av negative verdier av justert forventet tap	
<b>51</b>	<b>Tilleggs kapital før regulatoriske justeringer</b>	<b>30.000,00</b>

<b>Tilleggs kapital: Regulatoriske justeringer</b>		
52	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egen ansvarlig lånekapital (negativt beløp)	
53	Beholdning av tilleggs kapital i annet selskap i finansiell sektor som har en gjensidig investering av ansvarlig kapital (negativt beløp)	
54	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ansvarlig lånekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen ikke har en vesentlig investering. Beløp som overstiger grensen på 10 %, regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)	
54a	herav: nye beholdninger som ikke omfattes av overgangsbestemmelser	
54b	herav: beholdninger fra før 1. januar 2013 omfattet av overgangsbestemmelser	
55	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ansvarlig lånekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)	1.356,00
56	Justeringer i tilleggs kapital som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)	
56a	Frdrag som skal gjøres i tilleggs kapital, i stedet for ren kjemekapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)	
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje	
56b	Frdrag som skal gjøres i tilleggs kapital, i stedet for annen godkjent kjemekapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)	
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje	
56c	Beløp som skal trekkes fra eller legges til tilleggs kapitalen som følge av overgangsbestemmelser for filtre og andre fradrag	
	herav: filter for urealisert tap	
	herav: filter for urealisert gevinst	
	herav:...	
57	<b>Sum regulatoriske justeringer i tilleggs kapital</b>	<b>1.356,00</b>
58	<b>Tilleggs kapital</b>	<b>28.644,00</b>
59	<b>Ansvarlig kapital</b>	<b>278.574,00</b>

59a	Økning i beregningsgrunnlaget som følge av overgangsbestemmelser	
	herav: beløp som ikke er trukket fra ren kjemekapital	
	herav: beløp som ikke er trukket fra annen godkjent kjemekapital	
	herav: beløp som ikke er trukket fra tilleggs kapital	
60	<b>Beregningsgrunnlag</b>	<b>1.208.850,00</b>

Kapitaldekning og buffere		
61	Ren kjernekapitaldekning	20,68 %
62	Kjernekapitaldekning	20,68 %
63	Kapitaldekning	23,04 %
64	Kombinert bufferkrav som prosent av beregningsgrunnlaget	11,00 %
65	herav: bevaringsbuffer	2,50 %
66	herav: motsyklisk buffer	1,50
67	herav: systemrisikobuffer	3,00
67a	herav: buffer for andre systemviktige institusjoner (O-SII-buffer)	
68	Ren kjernekapital tilgjengelig for oppfyllelse av bufferkrav	
69	Ikke relevant etter EØS-regler	
70	Ikke relevant etter EØS-regler	
71	Ikke relevant etter EØS-regler	

<b>Kapitaldekning og buffere</b>		
72	Beholdninger av ansvarlig kapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en ikke vesentlig investering, som samlet er under grensen på 10 %. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner.	25.557,00
73	Beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering, som samlet er under grensen på 10 %. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner.	
74	Tomt felt i EØS	
75	Utsatt skattefordel som skyldes midlertidige forskjeller redusert med utsatt skatt som kan motregnes, som er under grensen på 10 %.	
<b>Grenser for medregning av avsetninger i tilleggskapitalen</b>		
76	Generelle kredittrisikoreserver	-
77	Grense for medregning av generelle kredittrisikoreserver i tilleggskapitalen	15.110,63
78	Tallverdien av negative verdier av justert forventet tap	
79	Grense for medregning i tilleggskapitalen av overskytende regnskapsmessige nedskrivninger	6.044,25
<b>Kapitalinstrumenter omfattet av overgangsbestemmelser</b>		
80	Grense for medregning av rene kjernekapitalinstrumenter omfattet av overgangsbestemmelser	
81	Overskytende ren kjernekapital omfattet av overgangsbestemmelser	-
82	Grense for medregning av fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser	
83	Overskytende fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser	
84	Grense for medregning av ansvarlig lånekapital omfattet av overgangsbestemmelser	
85	Overskytende ansvarlig lånekapital omfattet av overgangsbestemmelser	